

आभियान

सप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

Devendrachudal@gmail.com

वर्ष : ४१ / अंक : ३२ / २०८० चैत ९ गते शुक्रबार / नेपाल सम्वत् १९८४ / Mar. 22, 2024 / मूल्य रु. १०/-

सत्ता गुमेको पीडा संसदमा देखिँदै

काठमाडौं । गत फागुन २९ गते पुरानो गठबन्धन तोडिएर नेकपा एमाले माओवादी, रास्वपा सहितको गठबन्धन बनेपछि कांग्रेसले सत्ता गुमाएको पीडा संसदमा पोखिरहेको छ । आफूलाई संसदीय व्यवस्थाको हिमायती भन्ने कांग्रेसले रवि लामिछाने गृहमन्त्री भएकै दिनदेखि उनको राजिनामा मान्यु कहाँको संसदीय परम्परा हो ? हिजो मन्त्री रहेकै बेला कांग्रेसका नेता भष्टाचारको मामिलामा झण्डा हल्लाउँदै अखिलायार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगमा बयान दिन गएको होइन र ?

हिजोका शासकलाई बेतुक आरोप लगाउने दलका नेताहर अहिले सुन तस्करी, जग्गा प्रकरण लगायत अनेक काण्डमा मुछिएका छन् कितिपलाई पकाउ गरेर अनुसन्धान समेत भईरहेको छ । हिजो राज्य सत्ताको दुरुपयोग गर्दै विभिन्न काण्डमा सँलग्न

>>> बाँकी ८ पेजमा

हालीलाई www.abhiyanweekly.com.np मा पनि पढ्न सकिन्छ ।

गठबन्धकै कारण जनता बन्धक

काठमाडौं । संविधानसभाले बनाएको संविधान अनुसार कुनैपनि राजनीतिक दलले एकले बहुमत ल्याउन सक्ने अवस्था नै देखिँदैन त्यही कारणले गर्दा गठबन्धनको सरकार निर्माण गर्नुपर्न बाध्यतामा दलहरू रहेका छन् । संविधानले मिश्रित प्रणालीको व्यवस्था गरेको छ । प्रत्यक्ष र समानुपातिक यहि मिश्रित प्रणाली कै कारण संघीय संसद र प्रदेशसभामा समेत कसैको बहुमत आउन सक्ने अवस्था नै देखिँदैन । कुनैपनि दलको स्पष्ट बहुमत नआँदा सरकार बनाउन दलहरूले गठबन्धन गर्नुपर्न बाध्यता रहेको छ । अहिलेको यो निर्वाचन प्रणाली परिमार्जन नगरेसम्म गठबन्धन बनाउनुपर्न बाध्यता रहिरहन्छ ।

संविधान संशोधन गर्न दुई तिहाई मतको आवश्यकता पर्दछ । राजनीतिक दलहरूका आ आफ्ना स्वार्थले गर्दा उनीहरू संविधान संशोधन गर्न तयार देखिएका छन् । गठबन्धन गर्दा संसदमा उपस्थित भएका तुला >>> बाँकी ८ पेजमा

सत्ता स्वार्थ हेरेर अपराधीहरूलाई संरक्षण नहोस

काठमाडौं । प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाललाई नयाँ गठबन्धनबाट आफ्नो नेतृत्वमा बनेको सरकारलाई टिकाई राख्न सक्स देखिन थालेको छ । आफ्नै पार्टीबाट स्वच्छ छिवि भएका व्यक्तिलाई मन्त्री बनाउनुको सङ्ग पटक/पटक मन्त्री बनेकाहरूलाई नै यस पटक पनि अवसर दिएर प्रधानमन्त्री दाहालले नयाँ अनुहारहरूलाई बेवास्ता गरेका छन् । मन्त्री पदमा बन्नु भन्ना अरु कुनै काम नै गर्न नसक्ने नारायणकाजी श्रेष्ठ जस्ता व्यक्तिलाई मन्त्री बनाएका छन् । नारायणकाजी श्रेष्ठमाथि सुन तस्करी काण्डमा माओवादीका नेताहरूलाई बेवास्ता आरोप लाग्दै आएको छ । भने अर्थमन्त्री बैषमान पुनर्माथि समेत त्यस्तै आरोप लाग्दै आएको छ ।

सुन तस्करी प्रकरणको छानविन गर्न उच्च अदालतका पूर्व न्यायाधिश डिल्लीराज आवार्याको आवार्याको संयोजकत्वमा करिब ६ मिहिना अधि गठन गरेको आयोगले गत हप्ता सरकारलाई आफ्नो प्रतिवेदन बुझाईसकेको छ । सो प्रतिवेदनमा सुन तस्करीको छानविन गर्ने अधिकारा पाएको सीआइबीले नै गम्भीर गल्ती गरेका आवार्य आयोगले आफ्नो प्रतिवेदनमा उल्लेख गरेको छ ।

सुन बरामद हुने अनि भरियामात्र पकाउ हुने तर कारोबारीको तहसम्म अनुसन्धान नयुने प्रवृत्ति कायम रहेको सीआइबीले ६१ किलो अनुसन्धान र नारायणकाजी प्रहरीले पूर्व समानुसारी अनुसन्धान गर्ने ऋममा तस्करको तुला >>> बाँकी ८ पेजमा

प्रतिवेदन सार्वजनिक नहुँदा सरकारमाथि नै अविश्वास

काठमाडौं । सुन तस्करी प्रकरणमा सरकारले उच्च अदालतका पूर्व न्यायाधिश डिल्लीराज आवार्याको संयोजकत्वमा करिब ६ मिहिना अधि गठन गरेको आयोगले गत हप्ता सरकारलाई आफ्नो प्रतिवेदन बुझाईसकेको छ । सो प्रतिवेदनमा सुन तस्करीको छानविन गर्ने अधिकारा पाएको सीआइबीले नै गम्भीर गल्ती गरेका आवार्य आयोगले आफ्नो प्रतिवेदनमा उल्लेख गरेको छ ।

गत असीज १२ मा गठन भएको आवार्य आयोगलाई विद्युतीय चुरोट -भेवका का नाममा तस्करी गरेको ९ किलो सुनका साथै यसअधि भएका छानविनको अनुसन्धान अध्ययन गरी नीतिगत, प्रशासनिक र संरचनागत सुधारका लागि सुझाव दिने कार्यदेश पाएको थियो । अनुसन्धान र कारबाहीमा प्रहरीले पूर्व समानुसारी अनुसन्धान गर्ने ऋममा तस्करको तुला >>> बाँकी ८ पेजमा

सत्तामा रहुँदा नैतिकता हराउने बाहिर हुँदा नैतिकताको प्रश्न ?

सरकारको उद्घोष सबै कालखण्डका भष्टाचारको छानविन हुने

काठमाडौं । नेकपा एमाले सहितको नयाँ सत्ता गठबन्धनको पुष्पकमल दाहाल नेतृत्वको सरकारले सरकारको न्यूनतम साभा कार्यक्रम सार्वजनिक गरेको छ । न्यूनतम साभा कार्यक्रम सार्वजनिक गरेको छ । न्यूनतम नीतिगत प्राथमिकता र साभा संकल्प सार्वजनिक भएपछि जनतामा केही आशा जागेको छ । उक्त कार्यक्रममा सुशासन, विकास र समुद्धिको प्रतिवद्धता समेत जनाइएको छ । सरकारले प्रतिवद्धता काजमा होइन व्यवहारमा उताउनुपर्न टड्कारो आवश्यकता देखिएको छ ।

जनतामा भरोसा जगाउने संघीयता कार्यन्वयन र सार्वजनिक संरचनामा सुधार गर्ने, अहिलेको आर्थिक शिथिलता, दण्डिन जनतामा राज्यप्रति आशा र भरोसा पैदा गर्ने राज्यका निकायबीच अन्तर्रसमन्वय कायम गरि प्रविधिमा आधारित सुधार, निर्देशन अनुगमन प्रणाली स्थापना गर्ने सत्यका आधारमा न्याय धारिपूर्ति परिपुरण माफी र मेलमिलापका माध्यमबाट हन्दू सृजित पिडाको सम्बोधन

गर्ने न्यूनतम साभा कार्यक्रममा उल्लेख गरिएको छ ।

सरकारले गठबन्धनको न्यूनतम साभा कार्यक्रम सार्वजनिक गरेकै दिन संघीय संसदको प्रमेय विपक्षी दल नेपाली कांग्रेसले गृहमन्त्री रवि लामिछाने सहकारी काण्डमा मुछिएका हुनाले उल्ले राजिनामा दिनुपर्न माग गरेको छ । लामिछाने विरुद्ध प्रहरीमा जाहेरी परेको भन्ने कांग्रेसले लामिछानेका विरुद्ध संसदीय छानविन समिति बनाउनुपर्ने माग गरेको छ । लामिछाने विरुद्ध प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालले चैत्र ६ गते संसदमा सांसदहरूको प्रश्नको उत्तर दिए भने लामिछाने कुनैपनि काण्डमा मुछिएको प्रमाण नभेटिएको भन्नै लामिछानेको बचाउमा लागेका हुनाले कांग्रेस अफ आक्रोशित बनेको छ ।

प्रधानमन्त्री दाहालले कांग्रेससँगको गठबन्धन तोडिएपछि कांग्रेस प्रधानमन्त्री दाहाल प्रति आक्रोशित भएको छ । त्यसै कारणले गर्दा कांग्रेसले तिनै लामिछानेलाई प्रधानमन्त्री बन्न अफर गरेको थियो तर लामिछाने तयार अपर गरेको थियो

>>> बाँकी ८ पेजमा

कांग्रेस-एमाले क्रमस माओवादीको टोकसामा

काठमाडौं । २०७९ पुस १० गते बनेको नेकपा एमाले माओवादी सहितको गठबन्धन २०७९ पुस २६ गते प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालले संसदबाट विश्वासको मत लिने दिनेमा लगभग दुटेको थियो । त्यसबेला प्रतिपक्षमा रहेका नेपाली कांग्रेसले समेत प्रधानमन्त्री दाहाललाई आफ्नो ढोकसामा पार्ने राजनीति कांग्रेसले लिएको थियो । २०७९ कागुन २५ गते राष्ट्रपतिको निर्वाचन हुने बेलासम्म माओवादीको नेताहरूले राष्ट्रपति प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल कांग्रेसको ढोकसामा परिसकेका थिए । २०७९ मंसिर ४ गते सम्पन्न भएको

प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाको अनि स्थानीय तहको निर्वाचनमा समेत कांग्रेस, माओवादी लाग्यताका अन्य दलहरूले गठबन्धन गरेर नेकपा उनीहरूले नत प्रतिनिधिसभामा बहुमत ल्याउन सकेन्त अनुसन्धनबाहरूमा नै । अहिले नेकपा एमाले, माओवादी केन्द्र, जसपा, रास्वपा र नेकपा एमालेबाट विभाजित भएर गठन गरिएको एकीकृत समाजवादीको गठबन्धनको सरकार रहेको छ ।

कांग्रेससँगको गठबन्धन प्रधानमन्त्री दाहालले औपचारिक रूपमा कागुन २१ गते तोडेर सोही दिन वामपक्षीहरूको गठबन्धन बनाएर आफू प्रधानमन्त्रीमै रहेका छन् ।

>>> बाँकी ८ पेजमा

आरोप प्रमाणित नभई राजिनामा मान्युको नियत के ?

काठमाडौं । संसदको सबैमन्दा तुलो दल नेपाली कांग्रेस संघीय संसदको प्रमुख प्रतिपक्षी दलमा बर्सन पुगेपछि उसले सत्ता गठबन्धन बनेपछि सरकारमा बसेका व्यक्तिहरूका बारेमा प्रश्न उठाउँदै उसले गृहमन्त्री रवि लामिछानेको राजिनामा मारिरहेको थियो । सहकारीको विवादमा लामिछाने मुछिएको र न्याय दिनुपर्न ठाउँमा पिडको नै रहेकाले त्यस्ता व्यक्तिबाट पिडितले न्याय पाउन सवैदैनन् भन्ने आवाज कांग्रेसले उठाउँदै आएको छ ।

प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालले कान्तिपुर टेलिभिजिनबाट प्रसारित फायर साइड कार्यक्रममा बोल्दै भने रवि लामिछानेको

इस्लामोफोबिया विरुद्धको दोस्रो अन्तर्राष्ट्रिय दिवस

अनुप आर्य

संयुक्त राष्ट्र संघले इस्लामोफोबिया विरुद्धको दोस्रो अन्तर्राष्ट्रिय दिवस मनाउँदै छ। संयुक्त राष्ट्र संघको महासभाले मार्च १५, २०२२ मा एक प्रस्ताव पारित गयो, जसले १५ मार्चलाई इस्लामोफोबिया विरुद्धको अन्तर्राष्ट्रिय दिवसको रूपमा तोकेको थियो। “यसले सहिष्णुता र शान्तिको संस्कृतिको प्रवर्द्धनमा विश्वव्यापी संवादको लागि आवान गर्दछ, मानव अधिकारको सम्मान र धर्म र विश्वासको विविधताको लागि”।

संयुक्त राष्ट्र संघको महासचिव एन्टोनियो गुटेरेसले भने, “सबै प्रमुख आज्ञा र संयुक्त राष्ट्र संघको बडापत्रको मुटुमा रहेका समावेशी, सहिष्णुता र आपसी सम्बद्धारीका साफा मूल्यहरूलाई अगाडि बढाउन सँगै काम गरिरहौ”। महासचिव घोषणा गर्न दृढ थिए कि “इस्लामफोबिया विरुद्ध लड्ने यो अन्तर्राष्ट्रिय दिवसमा, हामी ध्यान केन्द्रित गर्दछौं - र कार्यको लागि आवान गर्दछौं - मुस्लिम विरोधी घृणाको विश्लाई निकास गर्न”। उनले थपे, “एक सहसाब्दीभन्दा लामो समयदेखि इस्लामको शान्ति, करुणा र अनुग्रहको सन्देशले विश्वभरका मानिसहरूलाई प्रेरित गरेको छ”। महासभाका अध्यक्षले संकेत गरे कि “इस्लामफोबिया जेनोफोबियामा निहित छ, वा अपरिचितहरूको डर, जुन भेदभावपूर्ण अभ्यासहरू, यात्रा प्रतिबन्धहरू, घृणायुक्त भाषण, धन्की र अन्य मानिसहरूलाई लक्षित गरेर प्रतिविम्बित हुन्छ”।

श्री कोफी अन्नान, उनका पूर्ववर्तीले भनेका छन्, “इस्लामफोबिया आधुनिक समयको दुखद र समस्याग्रस्त विकास हो”।

इङ्ग्लियाङ्का प्रोफेसर गोर्डन कोनवेले भने, “इस्लामफोबिया मुस्लिमहरू विरुद्ध निराधार र अप्रमाणित आतंक हो, जसले अन्ततः बिहिकार र

भेदभावको अभ्यासको परिणाम दिन्छ”।

संयुक्त राज्य अमेरिकाका पत्रकार स्टीफन श्वार्ट्जले इस्लामोफोबियालाई सम्पूर्ण इस्लामको निन्दाको रूपमा परिभाषित गरेका छन्। उनी भन्छन कि इस्लामोफोबियाले इस्लामलाई आधुनिक समयको लागि समस्याको रूपमा लिन्छ।

राष्ट्रपति बिडेनले मार्च १०, २०२४ मा भने, “इस्लामफोबियालाई संयुक्त राज्य अमेरिकामा कुनै ठाँ छैन, जुन उपासनाको स्वतन्त्रतामा तथाकथित मानवअधिकारको उल्लङ्घनलाई उद्धृत गर्दछ।” के महत्वपूर्ण छ

जर्ज वाशिंगटन विश्वविद्यालयका प्रोफेसर सेयद हुसेन नसरले भने, “इस्लामोफोबिया डरको मात्र होइन, घृणाको विषय पनि थियो”।

पश्चिमा इस्लामको बारेमा धेरै गलत धारणाहरू छन्, विशेष गरी मानवअधिकारको सन्दर्भमा, र प्रायः आपैनो कुरा प्रमाणित गर्न मुस्लिम संसारका केही तानाशाही शासनहरूमा तथाकथित मानवअधिकारको उल्लङ्घनलाई उद्धृत गर्दछ।

जे कि इस्लाम एक मूल्य प्रणालीको रूपमा मानव अधिकारको विश्वव्यापी घोषणामा समावेश गरिएका समान मानव अधिकार उपदेशहरूलाई समर्थन गर्दछ? यो बोवास्ता गर्नु हुँदैन कि इस्लामले वास्तवमा हिब्ल बाइबल र नयाँ नियममा उल्लिखित समान नैतिक सिद्धान्तहरू समावेश गर्दछ, जुन दुवै आधुनिक पश्चिमी कानून र कानूनी प्रणालीको टेम्प्लेटको रूपमा काम गर्दछ। वास्तवमा, मुस्लिमहरूले पवित्र शास्त्रहरू, र विशेष गरी तीन अब्राहमिक जुन इस्लाममा सहन हुँदैन।

इस्लामले पारस्परिकताको नैतिकता सिकाउँछ जसले अरूलाई हामीसँग व्यवहार गरेको चाहन्छौं जस्तो व्यवहार गर्न अवश्यक छ: पैगम्बर मुहम्मदले भने, “तिमीहरू मध्ये कोही पनि वास्तवमो विश्वास गर्दैन जबसम्म उसले आपैनो भाइको लागि आफूले चाहेको कुरा चाहेउँदैन।” यसबाट संवेजन समान मूल्यका हुन्छन् भन्ने सिद्धान्त विस्तार गर्दछ, केवल किनभने तिनीहरू मानव छन्। तसर्थ, सतही भिन्नताका बाबजुद पनि प्रत्येक मानिसलाई समान मूल्यको रूपमा लिनुपर्छ।

कुरानमा धेरै पदहरू पनि छन् जसले भ्रातृत्वको भावनामा व्यवहार गर्नु भनेको के हो भनेर सुन्दरताका साथ क्याज्वर गर्दछ किनकि यसले दयालु शब्दहरू उच्चारण गर्न, इमानदारी, क्रोधलाई रोकन, लोभबाट बचन, क्षमा गर्न अस्यास गर्न, उचित मापन दिन, धोखाधडी र घूसखोरीको निन्दा गर्न प्रोत्साहित गर्दछ। नप्रतापूर्वक व्यवहार गर्न, उपहास र व्याप्तिलाई सल्लाह दिने, कसैको बाचा र प्रतिबद्धताहरूको सम्मान गर्न, र शान्ति, मेलमिलाप, परोपकार, सहिष्णुता, उदारता र सम्मानलाई प्रोत्साहन गर्न।

त्यसकारण, सभ्यताहरूको उदय र पतनको बाह खण्डको विश्लेषण पूरा गर्न बेलायती इतिहासकार प्रोफेसर अर्नोल्ड टोयनबाले टिप्पणी गरे: “मुस्लिमहरू बीचको जाति चेतनाको लोप हुनु इस्लामको असाधारण नैतिक उपलब्धिहरू मध्ये एक हो, र। समसामयिक संसारमा यो इस्लामिक सद्गुणको प्रचार-प्रसारको आवश्यकता छ।

आप्रवासीहरूको योगदानमा निर्माण गरिएको हो।”

रूसी विदेश मन्त्रालयका प्रवक्ता मारिया जाखारोभाले भनिन, “हामी धार्मिक आस्थाका आधारमा मुस्लिमहरूमाथि हुने भेदभाव र उत्पीडनको विरुद्धमा उभिने र व्यक्तिगत मात्र नभई विश्वास गर्नेहरूको सामूहिक अधिकारको सम्मानमा आधारित धार्मिक स्वतन्त्रता सुनिश्चित गर्नका लागि खडा छौं।”

कि यी मानव अधिकार उल्लङ्घनहरू वास्तवमा वास्तविक मुस्लिम राज्यहरूमा हुन सक्दैनन्। तथापि, विडम्बनाको कुरा के छ भने, पश्चिमी संसारले यी अत्यन्त दमनकारी निरंकुश र निरंकुश शासनहरूलाई समर्थन गर्न जारी राखेको छ र मुस्लिम संसारमा यी शासकहरू र तिनीहरूको शासनहरूको विरोधमा उद्देश लोकप्रिय आवाजहरूलाई बोवास्ता गरिरहेको छ।

के पश्चिमी विद्वानहरूलाई थाहा

विश्वासहरू - इस्लाम, यहूदी धर्म र ईसाई धर्मको माध्यमबाट व्यक्त गरिएको विश्वव्यापी सत्यहरूको रक्षा गर्नुपर्छ।

सबै मानव जातिलाई दाजुभाइ र दिदीबहिनीको रूपमा जोड्ने साफा वंशको एकल वंशको पुष्टि हो। कुरान (४९:१३) ले भन्छ, “हे मानवजाति, हामीले तिमीहरूलाई एउटै पुरुष र नारीबाट सृष्टि गर्याँ र तिमीहरूलाई छुट्टाउँहुँ जाति र जातिहरू बनायाँ, ताकि तिमीहरूले एकअर्कालाई विन्न सक।

तेस्रो लगानी सम्मेलन तयारीलाई तीव्रता दिन अर्थमन्त्रीको निर्देशन

काठमाडौं। अर्थमन्त्री वर्षमान पुनले वैश्वाखमा हुने तेस्रो लगानी सम्मेलनको गृहकार्यलाई तीव्रता दिन सचिवालयलाई निर्देशन दिएका छन्। तेस्रो लगानी सम्मेलन निर्देशक समितिको चौथो बैठकमा लगानी सम्मेलन निर्देशक समितिका संयोजकसमेत रहेका पुनर्नामा अध्यक्षतामा मंगलबाट भएको बैठकमा उनले यस्तो निर्देशन दिएका हुन्।

बैठकमा अर्थमन्त्री पुनले मुलुकभित्र उत्पादन र रोजगारीका अवसर सर्जना गर्न पूर्वाधार विकास, औद्योगिक एवं पर्यटकीय पूर्वाधार, स्वच्छ ऊर्जा, सूचना तथा प्रविधि, कृषि प्रशोधन एवं स्वास्थ्य तथा शिक्षालगायत्र त्रैक्रमा निजी लगानी आकर्षण गर्न सबैको महत्वपूर्ण भूमिका रहने बताए।

स्वदेशी एवं विदेशी निजी क्षेत्र, गैरआवासीय नेपालीलगायत्रबाट लगानी आकर्षण गर्न अभियायले आयोजना हुन लागेको लगानी सम्मेलनमा अधिकतम बितुबी (व्यावसायिक साफेदारी)का परियोजनामा लगानी जुटाउन बैठकमा उपस्थित निजी क्षेत्रका प्रतिनिधिलाई उनले आवान गर्नि गरे। नेपाल उद्योग विणिज्य महासंघ, नेपाल उद्योग परिसंघ तथा नेपाल चेम्बर अफ कमर्स लगानी सम्मेलनको सहआयोजक छन्।

बैठकमा लगानी सम्मेलन सचिवालयका संयोजक एवं लगानी बोर्ड नेपालका प्रमुख कार्यालयी अधिकृत सुशील भट्टले लगानी सम्मेलन आयोजना गर्न गठित निर्देशक समिति तथा कार्यान्वयन समितिको निर्देशनबमोजिम

सचिवालय तथा परियोजना छनोटसम्बन्धी प्राविधिक समिति र कानुन सुधार समितिका तरफबाट भएका कार्यहरूको सम्बन्धमा विस्तृत प्रस्तुतीकरण दिएका थिए। सरकारले वैश्वाखमा आयोजना गर्न लागेको लगानी सम्मेलनलाई गैरआवासीय नेपाली संघ (एनआरएनए)ले संघाउने भएको छ। संघका अध्यक्ष डा. बद्री केसी नेतृत्वको प्रतिनिधिमण्डलले लगानी बोर्डका सिइओ सुशील भट्टले संघफल गरी लगानी सम्मेलनमा सहकार्य गर्न बताएका हुन्।

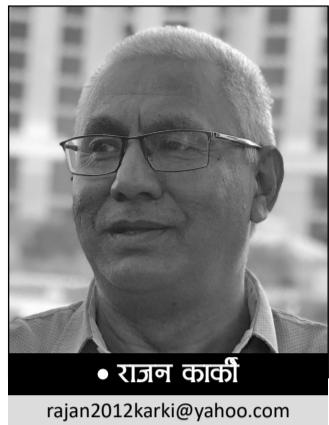
छलफलमा संघका अध्यक्ष केसीले बर्सैनि लगानी सम्मेलन आयोजना गर्न सकेमा विदेशमा रहेका नेपाली र विदेशीसँग समन्वय गरेर लगानी सम्मेलनमा प्रभावकारी सहभागिता जनाउन संघसँग आग्रह गरे। विगतमा एनआरएनएसँग सरकारले महत्वपूर्ण योजना तथा कार्यक्रममा सहकार्य गरेको स्मरण गर्दै उनले लगानी सम्मेलनमा पनि सक्रिय सहभागिता हुने विश्वास व्यक्त गरे।

सचिवालयका संयोजक एवं लगानी बोर्ड नेपालका प्रमुख कार्यालयी अधिकृत सुशील भट्टले लगानी सम्मेलन आयोजना गर्न गठित निर्देशक समिति तथा कार्यान्वयन समितिको निर्देशनबमोजिम

“SME कर्जाको विस्तार, ग्रामीण जीवनमा सुधार” को सपना साकार पान गाउँ देख

नीति नैतिकताको आधार : मैर्सी भ्रष्टाचार

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

राजनीतिमा नीति भेटिन्न, नीति नैतिकताको आधार : मैर्सी भ्रष्टाचार हुनपुग्यो । राजनीतिज्ञ हुँ भन्नेहरु जसरी फोहर पोखरीमा भैंसी आहाल बस्छ, त्यसैरी भ्रष्टाचारमा आहाल बसेका छन् । नेपाली विवेक त्यही आहाल बसेको भैंसीसरह नेतृत्वको आड कन्यायरहेका छन्, मुख र शारीर पखालीरहेका देखिन्थन् । तिनै नेतृत्व र तिनका पुरुषाहरु लोकतन्त्रको बखान गरिरहेका छन् । सुशासन दिने र समृद्धि त्याउने ढोल पिटिरहेका सुनिन्छन् । संविधान र संवैधानिक सबै अड्ग प्रत्यङ्गहरु फोहर पोखरीमा डुबेकाहरुबाट रोगी, दीर्घरोगी बनिरहेका छन् ।

यहीकारण देश प्रगतितिर होइन, अधोगतितिर लागेको छ । पश्चिमा समृद्धि र सभ्य भनिएको अमेरिकामा अस्लिल साहित्यको वार्षिक कारोबार ४ हजार करोड डलरभन्दा बढी हुनेगर्छ । नेपालमा राजनीति, प्रशासन र जनजीवन नै अस्लिलमय बनाइएको छ । अस्लिलतामा हामी सभ्यता खोजिरहेका छौं, फोहरको आहालमा पसेर र बसेर स्वस्थताको बखान गरिरहेका छौं । शिक्षा र चेतनाको स्तर धेरै तल छ, भ्रष्टाचार, अनीति, अत्याचार, नैतिकहीनताको स्तर निकै उकासिएको छ । आधुनिक अस्लिलताको प्रवेशले नेपाल

बिकृत र बिकराल समस्या बन्नपुगेको छ । जे छ राजनीति र अपराधको मिलोमतो छ । सिद्धान्तहीनता र नैतिकहीनताको समागम छ । यसकारण वर्षीय भाण्डे खरबको अवैध र खरबको वैध तरिकाले भ्रष्टाचार हुने गरेको छ । ५४ अर्वको गाडी र अवकाशपछिका विशिष्टहरूलाई गाँसबास र सुविधाको बन्दोबस्त गरीव जनताले तिरेको करले गर्नुपरेको छ । कसैलाई लज्जावैध छैन । कसैमा नैतिकता रहेन, आचरण त स्यालको सिड भएको छ ।

राजस्व खर्चिने कहाँ, कसका लागि, किन ? यसको व्याख्यासमेत हुनसकेको छैन । जसले जति सक्छ लुट्न हो भन्ने मानसिकता विकास भएको छ ।

यथार्थमा लोकतन्त्र लुट्न छ हो भन्ने प्रमाणित भइसक्यो । हरेक नेता र पार्टीले समृद्धि र सुशासन, समृद्धि नेपाल र सुखी नेपालीको नारा लगाउँछन् । नारा लगाउनेहरुको आँखा लूटमा हुनेगर्छ, चरित्र लूटतन्त्रमा गाडिएको देखिन्छ ।

स्थायी सरकार मानिने कर्मचारीतन्त्र राजनीतिज्ञहरुसँगको मिलेमोमा भ्रष्टाचार गर्ने गर्छन् । ०६३ सालको परिवर्तन र ०७४ तथा ०७९ को दुई आवधि निर्वाचनपछिको परिणाम शून्य छ । चुस्त हुनुपर्ने शासन सुस्त छ । चरीत्रहीन शासक र प्रशासकका कारण लोकतन्त्र अपराधतन्त्रमा रूपान्तरण भइसकेको छ ।

संवैधानिक विधि पद्धति र नेतृत्व फोहर पोखरीमा आहाल बस्ने भैंसी भन्दा भिन्न छैन । यिनका लागि यही सुख हो, यही स्वर्ग हो, यही वैतर्णी हो ।

युवा स्वरोजगार कता पुग्यो, सामाजिक सुरक्षाले हावा खाइसक्यो । वीमा कार्यक्रम, सबैका लागि स्वास्थ्य, सबैका लागि शिक्षा कता पुग्यो पुग्यो । जता हेँयो उतै कृष्ण भी । बाँदरलाई भ्यासेकोटीमी गराउने तालिम लिन सांसद जान्छन्, सांसद राजदूतसँग छात्रवृत्ति र विकासका योजना माँग्छन्, देशको होनहार युवा संसेसम विदेश भाग्ने प्रयासमा छन् । सबैको विश्वास एउटै छ, यो देशमा गरिखान पाइन्न । यो देशमा भविष्य छैन । भविष्य खोज विदेशीएका युवा युत्रेन र रुसको युद्धमा आमनेसामने

लडिरहेका छन्, खाडीको गर्मीमा मरिरहेका छन्, ६७ देशका जेलमा युवाहरु बिना कारण थुनिएका छन्, असरले छन् । सरकार छ, अभिभावक बन्न सकेन । संविधान छ, सुशासन दिन सकेन । लोकतन्त्र लूटतन्त्र बन्न्यो । लोकतन्त्रका नाममा जगलराज चलिरहेछ । लोकतन्त्र हातीको देखाउने दाँतमात्र हो ।

कर तिरेर राज्यकोषमा कसैले योगदान गरेका छन् भने त्यो आमजनताले नै हो । उद्यमी, व्यापारी त नकली भ्याट बिल बनाएर राज्यलाई ठगिरहेका छन्, एनसेलजस्ता विदेशी लगानीकर्ताले समेत राज्यले पाउनै पर्न लाभकरसमेत छलेर नेपालीको रगत पसिनाको कमाई विदेश लगिरहेका छन् । किसान श्रमिक र आम नागरिकका लागि कही सुविधा छैन ।

तिनको काम चुनवमा भोट हालो र कर तिर्नमात्र हो । यसकारण भन्न सकिन्छ, एच जी वेल्सले लेखेको द वर्ल्ड सेट फ्री नामक पुस्तकमा परमाणु बमको नाम उल्लेख गरेका थिए, त्यही नामबाटपछि खतरनाक परमाणु बम निर्माण गरियो । नेपालमा बहुदल, लोकतन्त्र नामक ऐतिहासिक आन्दोलन भए, आन्दोलनबाट प्राप्त परिवर्तनलाई नेताहरुले यतिविधन घृणायोग्य बनाइदिए कि नेपाल असफल मुलुक हुने खतरा उत्पन्न भएको छ । यही गति रहने हो भने नेपालमा धार्मिक विद्रोह, बिध्वंशको डडेलो नलाग्ला भन्न सकिन्न । नेपालको वर्तमान र भविष्य जोखिममा छ, धरापमा परिसक्यो ।

बेला बेलामा परमेश्वरका छोरा छोरो नेपाल आउँछन् र नेपाली नेताहरूलाई इसाई मुलुक बनाउने घोषणा गर्छन् । उत्तर दक्षिण र पश्चिमा आउँछन् र नेताहरूलाई खेताल बनाएर जान्छन् । योसुकै विदेशी आउन, लाम लागेर भेटन जाने यिनै नेता हुन, यिनलाई आफ्नो स्तरको पनि ख्याल हुनेगर्दैन । साझै खसिक्यो कूटनीति, साझै विभिन्नो राजनीति । नाकावन्दीका बेलामा र देशको नक्सा संविधानमा राख्ने बेलामा राष्ट्रवादमा उभिएका ओली देशमतिका लागि अग्ला, बरदानयुक्त नेता साबित भएका थिए । वर्ष दिनमा ३ पल्ट सत्ता

परिवर्तन र विश्वासको मत लिने प्रचण्ड शासनले नेपालको नक्साअनुसारको भूमि नेपालको हो भन्न सकेन, उनी पनि देशवादी बन्न सकेन । देउवा त देउवा भिहाले, भारतले लिपुलेक, कालापानी, लिमियाधुरा खाइदियो भन्न सक्दैनन्, यसो भन्नुपर्दा उनको नैनाडी गल्छ । जो संसदमा छन्, शासनमा छन्, जनविरोधी, देशविरोधी, संविधानविरोधी, परम्परा विरोधी विदेशी प्यादाका रूपमा देखा परेका छन् । एकपल्ट फेरि परिवर्तनका बाहकहरु

भ्रष्टाचार र देशघातक हतियार प्रमाणित हुनपुगेका छन् ।

अर्थात फोहर पोखरीमा भैंसी आहाल बसेकै लोकतन्त्रलाई फोहर पोखरी बनाइरहेका छन् । देशवाद मरेपछि, नेतृत्वमा जनविश्वास गुमेपछि कसरी नेपाल समृद्ध बन्न ? शासन प्रशासन नै भ्रष्ट बनेपछि कसरी नेपाल सुशासनयुक्त हुन्छ ? गरीबी र बेरोजगारी बढ़ दो छ, अव के गर्ने कसरी अधि बढ़ने मार्गित्र कही पनि छैन । श्री ३ को कर्मान जसरी शासन चलाउन थालिएको छ । विचारमा, सिद्धान्तमा, योजनामा, करनी र कथनी सबैतर द्वैध चरित्र छ । प्रशासन नेताहरुलाई कामको अन्योलमा फसेको छ । अर्थतन्त्र कमिशनमुखी छ, जसका कारण उत्पादन शून्यतातिर भर्दो छ । मुलुक दिनदिनै विभिन्नहरुको छ । अमूर्त भाषण ज्यादा भए, मूर्त काम कही पनि हुनसकेन । आधा भाँडो पानी बढी छलकिन्छ भन्ने उखान बन्न्यो लोकतन्त्र र सञ्चालक नेतृत्व ।

मूल कुरो सुरक्षा छैन । जब नागरिकले राज्यबाट पाउनेपर्न प्राथमिक सुरक्षा पाउन सकेको छैनन्, अन्य सुरक्षाको भ्रयाली पिटेर के गर्न ? एउटी निर्मला पन्तको लूटतन्त्र, बलात्कार र हत्यारा पत्ता लगाउनु साटो दमनमा उत्रने सरकारले सुरक्षा र कानुनी राजको कुरा गर्नु दुर्भाग्यपूर्ण छ । यो संसद, सरकार विधिको शासनमा गुणात्मक सुधार त्याउन चाहैन । लोकतन्त्रलाई जवाफेदैन । यो पद्धतिमा मुलुकबासीले धोका देखिन्छ । नेताहरुले राष्ट्र भनेर माखो पनि मारेनन् । कानुन मिन्चु यो शासनको विशेषता हो, जसले गर्दा देश बनेन, नागरिक दुःखित पीडित हुन बाध्य छन् । लोकतन्त्र असफल भयो ।

लुटिरहेका छन् नेताहरु । संघीयता किन ? गाउँ गाउँसम्म पुग्नुपर्ने जवाफदेहीपूर्ण विकेन्द्रीकरण थियो, पुग्यो भ्रष्टाचार कमिशनमुखी संघीयता । सेवाग्राही जनता पाउनै पर्ने सेवा लिनबाट बन्चित छन्, भ्रष्टाचार बेरोन बाध्य छन् ।

आइएनजीओ सर्वोच्च अदालतसम्म धुस्यो । मुख्यमन्त्रीको दरवारको रखावाली नै आइएनजीओले गरिरहेको छ । संघीयता चलाउन र राजनीतिक कार्यकर्तालाई पसले पाल्न जनता करमाथि थप कर तिर्न बाध्य छन् । कर देश विकासका लागि तिर्नुपर्ने हो, नेता विकासको मलका रूपमा करको प्रयोग भइरहेको छ । संविधान भद्रगोलको भूमीरामा देशलाई फनफनी भ्रामाउने यन्त्र बन्न पुगेको छ । हामी संविधानिक शासन खोजिरहदा संविधानले संवोधन गर्न सकेन । निर्वाचित सरकार अपराध र भ्रष्टाचारविरुद्ध शून्य सहनशीलतामा हुनुपर्न, यो त अपराध र भ्रष्टाचार गर्ने, गराउनेहरु लुक्ने ओढार बन्न पुगेको छ । राजनीति व्यापार बनेपछि मुनाफाखोरहरु छनकमनक गरिरहेका छन् । नैतिकता, सक्षमता र इमान केहीले काम गरेको छैन । जता हेरे पनि बेइमानीमात्र देखिन्छ । नेताहरुले राष्ट्र भनेर माखो पनि मारेनन् । कानुन मिन्चु यो शासनको विशेषता हो, जसले गर्दा देश बनेन, नागरिक दुःखित पीडित हुन बाध्य छन् । लोकतन्त्रलाई चाहैन ।

नेपालको छापाखाना र पत्रपत्रिकाको इतिहासका लेखक गृष्मबहादुर देवकोटाले देह त्याग गर्नुअधि लेखेका थिए- पत्रकार पेसाप्रति इमानदारी हुन सकेन, जसका कारण व्यवस्थापिका, न्यायपालिका र कार्यपालिका पंगु हुनुपर्न्यो । स्थिति आज पनि त्यस्तै छ । पत्रकारिता पार्टी र नेताको पर्याकारितामा सिमित छ ।

यो पद

पढथयौ हामी बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु धवस्त पारे समाज ।

मन्यो ज्यौंदै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मरर पनि जस्ले सर्कियो देशको माटो ।

कायर भएर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादुर भएर एकै पटक मर्न सकौ ।

- अभियानवाणी

अभियान साप्ताहिक

सम्पादकीय

पुनर श्रेष्ठमाथि अनुसन्धान खोई ?

मुलुकमा भएका ढुला ठला भ्रष्टाचारका प्रकरणमा राजनीतिक दलका उच्च तहका नेताहरु, सरकारी उच्च तहका कर्मचारीहरु र विचारियाहरु नै सकिय रहेर ललिता निवास जग्गा काण्ड, नक्कली भुटानी शरणार्थी काण्ड, बैंसवानी जाला तथा जुता कारखाना काण्ड हुँदै सुन तस्करी काण्ड लगायत अनेक काण्ड भएका छन् । त्यस्ता काण्डको छानविन गर्न सरकारले विभिन्न समयमा छानविन समिति बनाएको भएपनि कितिपय काण्डमा भने राजनीतिक उच्च तहमा रहेका व्यक्तिहरूलाई उन्मुक्ति दिएर तल्लो लेभलका व्यक्तिहरूलाई मात्र मुद्दा चलाइने गरेको छ । नक्कली भुटानी शरणार्थी काण्डमा मुछिएका केही व्यक्तिहरूलाई मुद्दा नै चलाइएन भने मुद्दा चलाइएका व्यक्तिहरूलाई समेत कमजोर अभियोजन लगाएर मुद्दा चलाइने गरेको हुनाले उनीहरु अदालतको आदेशमा धराईटीमा रिहा भएका छन् त भने केही व्यक्तिहरू पुर्सक्षका लागि थुनामा रहेका छन् । ललिता निवास जग्गा काण्डमा पूर्व प्रधानमन्त्रीद्वय माधव नेपाल र बाबुराम भट्टराईको संलग्नता प्रष्ट रूपमै देखिएको भएपनि तत्कालिन सत्ता गठबन्धनले सत्ता स्वार्थलाई हेरेर उनीहरूलाई सरकारी साक्षीका रूपमा राखेर मुद्दा चलाइएन ।

सुन तस्करी प्रकरणमा माओवादी केन्द्रका नेता तथा पूर्व सभामुख कृष्ण बहादुर महारा र उनका दुवै छोराहरूको संलग्नता देखिएको भएपनि उनीहरूलाई सीआईबीले देखाउनेका लागि ब्रायानसम्म लिएर उन्मुक्ति दिएको थिए । तत्कालिन काग्रेस, माओवादी, नेकपा एस लगायतको सत्ता गठबन्धनको सरकार रहेको बेला तत्कालिन संसदको प्रमुख विपक्षी दल नेकपा एमाले, रास्वपा राप्रपा लगायतका दलहरूले संसद नै अवरोध गरेर सुन तस्करी काण्डको उच्चस्तरीय छानविन हुनुपर्दछ भने माग राखेको हुनाले तत्कालिन गठबन्धनको सरकार छानविन समिति बनाउन बाध्य भएको थिए ।

उच्च अदालतका पूर्व न्यायाधिश डिल्लीराज आचार्यको संयोजकत्वमा समिति बनाइयो सो समितिले ५ महिनासम्म अध्ययन अनुसन्धान गरेर विभिन्न व्यक्तिहरूलाई दोषी ठहर गर्दै उनीहरूलाई कारबाही सिफारिस गर्दै आफ्नो प्रतिवेदन गृहमन्त्री रवि लामिछानेलाई बुझाएको र लामिछानेले अध्ययन गरी प्रधानमन्त्री पुष्टकमल दाहाललाई प्रतिवेदन बुझाएका छन् । प्रतिवेदब बुझै प्रधानमन्त्री दाहालले आयोगले गरेका सिफारिस अनसार कार्यान्वयन गर्न गृहमन्त्रीलाई निर्देशन समेत दिस्केको र चैत्र २ गते शुक्रबार मन्त्रिपरिषद्को बैठकले प्रतिवेदन कार्यान्वयन गर्न निर्णय समेत गरिसकेको छ । यस अधिका विभिन्न किसिमका प्रतिवेदनहरु सरकारले सार्वजनिक नगर्न गरेको हुनाले प्रतिवेदनमा के उल्लेख गरिएको छ, त्यसको जानकारी जनतालाई हुने गरेको थिएन । प्रतिवेदन सार्वजनिक नगर्न गरी अभियोजन सरकारले आए नो कमजोरी लुकाउनेका लागि प्रतिवेदन सार्वजनिक नगर्न गरेको थिए । अहिलेको सुन तस्करी प्रकरणको प्रतिवेदन सरकारले तत्कालिन गरी जनताको आवाज सुनैपर्दछ । तत्कालिन प्रतिवेदी दल एमालेले संसदमा उठाएको सुन तस्करीको आवाज सत्य साक्षित भएकाले गर्न अब त्यसलाई टुँगोमा पूऱ्याउने काम एमालेको समेत हो ।

पूर्व उपराष्ट्रपति नन्दबहादुर पुनका छोराहरु सुन तस्करी काण्डमा संलग्न रहेका र उनका परराष्ट्र सल्लाहकार जीवन गुरुड सहितका व्यक्तिहरू सुन तस्करी प्रकरणमा संलग्न रहेको भएपनि पूर्व उपराष्ट्रपतिको छोरा दिपेश पुन पकाउ परेका थिएन । जीवन गुरुड पकाउ परिसकेका थिए । आचार्य आयोगको प्रतिवेदनमा पूर्व उपराष्ट्रपतिको सचिवालय नै सुन तस्करी प्रकरणमा संलग्न रहेको भन्ने पुष्ट गरेको हुनुपर्दछ । उनीमार्फी समेत नयाँ चीराबाट अनुसन्धान गरिन आवश्यक रहेको छ । तत्कालिन सीआईबी प्रमुख किरण बजाचायले समेत बद्नियत राखेको र उनको नेतृत्वमा काम गर्न एसपी, डिएसपीहरूले समेत लापराबाही गरेको प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएकाले गर्दा बजाचायलाई सीआईबी प्रमुखबाट हटाएर प्रहरी प्रधान कार्यालयमा लैजानु कारबाही नभएर सरवाको नियमित प्रक्रिया भएकाले जनताले थाहा पाउने गरी उनीहरूमाथि कारबाही हुनुपर्दछ । तत्कालिन गृहमन्त्री नारायणकाजी श्रेष्ठले जतिसुकै सुशासनको नारा फलको पनि सुन तस्करी प्रकरणमा तत्कालिन सीआईबी प्रमुखलाई केही व्यक्तिहरूलाई बचाउन दवाव दिएको हुन सन्ते सम्भावना देखिएकाले गर्दा तत्कालिन गृहमन्त्री श्रेष्ठमाथि समेत छानविन हुनुपर्ने अवस्था देखिएको छ । सुन तस्करीका मुख्य नाइको दावा छिरिड संग हालका अध्यमन्त्री वर्षमात्र पुनको संलग्नतामाथि समेत अध्ययन अनुसन्धान गर्ने को पुष्टकमल दाहाल सरकार तयार होला ?

सत्ता स्वार्थलाई हेरेर भ्रष्टाचारीहरु र सुन तस्करहरूलाई कानुनी कारबाही हुनबाट जोगाउन अर्को महापराध भएकाले गर्दा जनसुकै दलका जुन तहका नेता भएपनि उनीहरूलाई कानुनी कारबाही गरेर जनताको मन जित हामी एमाले, माओवादीसहितको सरकारलाई आग्रह गर्दछौं ।

आर्थिक उत्थानको मौलिक बाटो

आय र कृषक परिवारको जीवनस्तरमा सुधारका प्रस्त संकेत देखिएका छन् । यसमा छिमेकीको अनुभवबाट नेपालले सिकुर्पर्ने स्थिति छ ।

जलवायु परिवर्तनका कारण आगामी एक दशकमैत्रै पृथ्वीको तापमान १.५ डिग्री सेंसियसले वृद्धि हुने प्रक्षेपण भइसकेको छ, जसको प्रत्यक्ष असर कृषि प्रणालीमा परिवर्हेको छ । परम्परागत बालीहरु पहिलेको तुलनामा विस्तारै उच्च भूभागका बढी अनुकूलित हुँदै गएका छन् भने होचो भूभागमा बढी तापमानमा उत्पादन हुने नयाँ प्रजातिका कृषि बाली पनि सम्भव हुँदै गएका छन् । जलवायु परिवर्तनको असर न्यूनीकरण गर्दै जानु र त्यसमा अनुकूलित हुँदै जानुपर्ने परिस्थितिको सिर्जना त भएको छ नै यसलाई नयाँ अवसरमा स्थान्तरण गर्ने रणनीतिको पनि उत्तिर जरूर छ ।

सरकारको पुँजीगत खर्च क्षमतामा निरन्तर

हाल आइरहेको छ भने अर्कोतिर सार्वजनिक ऋणको भार बढ्दो छ । बढ्दो सार्वजनिक ऋणसँगै सरकारको पुँजीगत खर्च क्षमतामा सुधाराइ भएको बाटोमा लैजान कोसेंदुगाको काम गर्न सक्त भनेमा बहस गर्नु सान्दर्भिक देखिछ । हाल सुलुकले भोगिरहेका आर्थिक वर्षका लागि संघीय

प्रयोग भएको भए त्यसले खासै समस्या

ल्याउँदैनयो तर बढ्दो ऋण अनुपादक खर्चमा

प्रयोग भइरहे यसले निश्चय तैर असरकारी वित्र

प्रणालीलाई धरापामा पार्छ । चालु आर्थिक वर्षको प्रथम आठ महिनाको वित्रि अवलम्बन

गर्नु उपयुक्त हुन्छ । हालका लागि विद्युतीय

सवारीसाधन र विद्युतीय चुलोमा भन्सुल

कम गरेर विद्युत्को उत्पादनको सकेसम्भ घेरेले

उपयोग नै बढाउने प्रयास गर्नु उपयुक्त हुन्छ ।

मौद्रिक नीतिले सात महिनाको आयात धान्न

सक्ने विदेशी मुद्रा सञ्चितिको लक्ष्य राखे पनि

हाल त्यो १३ महिनाभन्दा बढीको सञ्चितिले

मुलुकलाई दीर्घकालीन रूपमा फाइदा गर्दैन ।

अर्कोतिर विद्युत प्राधिकरणले घेरेले महसुलभन्दा

सर्तोमा विद्युत नियोत गरिरहेको छ । त्यसैले

विद्युत्को घेरेलु माग बढाउन विद्युतीय सामानको

भन्सुल कम गर्नु अहिलेको आवश्यकता हुन्छ ।

किनाकि सन् २०४५ सम्भ नेपालले खुद

हरितगृह ग्यास उत्पादनलाई शून्यमा भार्नुपर्ने

बायता अर्कोतर्फ छ ।

खस्केको पुँजी बाजार

पुँजी बाजारमा आएको गिरावटले

लक्ष्यको भन्डै दोबार पुँजोको अवश्यमा

पेट्रोलियम पदार्थको आयात दीर्घकालीन रूपले

घटाउन उद्देश्यले केही रणनीति अवलम्बन

गर्नु उपयुक्त हुन्छ । हालका लागि विद्युतीय

सवारीसाधन र विद्युतीय चुलोमा भन्सुल

कम गरेर विद्युत्को उत्पादनको सकेसम्भ घेरेले

उपयोग नै बढाउने प्रयास गर्नु उपयुक्त हुन्छ ।

मौद्रिक नीतिले सात महिनाको आयात धान्न

सक्ने विदेशी मुद्रा सञ्च

हाम्रो राजनीतिमाथि प्रश्न

लिनेछन् ।

अहिलेको पुस्ताले गाउँ देखेन होला । पैदल हिँडेन होला । दुःख, अभाव के हो, बुझेन होला । त्यति धेरै संघर्ष या आन्दोलन गरेको पनि देखेको छैन होला, तर उसलाई अहिले विश्वमा कहाँ के भइरहेको छ, त्यो सबै थाहा छ । अमेरिका, बेलायत, जापान, चीनमा कै-कस्ता सम्भावना थिए ? उनीहरूले समस्या र चुनौतीको सामना कसरी गरे ? र, त्यो स्तरसम्मको विकासमा पुग्न उनीहरूलाई कति समय लाग्यो ? यो सबै अहिलेको पुस्तालाई राम्रै थाहा छ, नयाँ-नयाँ प्रविधिको पर्याप्त ज्ञान छ, ऊसँग ।

विकासका सम्भावना पहिल्याएर अगाडि बद्न सबैने प्रचुर सामार्थ्य छ । विषयको विज्ञाता पनि छ । तर, उसलाई काम गर्ने ठाउँ र अवसर भने छैन । देशभित्र जिति पनि आयोग, समिति र उपसमिति बन्छन, जति पनि देशमा राजदूतावास छन्, ती सबै दल र नेताको भागबन्डा छ । मन्त्रालय मन्त्रालयमा भागबन्डा छ ।

सार्वजनिक निकाय सबैतिर भागबन्डा छ । सम्बन्धित क्षेत्रको विज्ञाता, कामको अनुभव, सीप, कौशल केही चाहिन्न । पार्टीको भोला बोकेको भरमा नियुक्ति पाइन्छ । स्कूल, कलेज, विश्वविद्यालय जहाँसुकै सेटिङ्ग छ । शिक्षा क्षेत्र होस् या स्वारथ्य, नेताको सिन्डिकेटके दबदबा छ । यो सिन्डिकेटले विज्ञाता विजैन, मात्र आँनो हो कि होइन भनेर हेर्छ । आफूलाई हेर्छ । तर, राज्यसतालाई आँनो पार्टीको, आँना मान्छेको र आपू अनुकूलको बनाएर आमजनताको भविष्यमाथि कुठाराघात गर्ने छुट कसैलाई पनि छैन ।

हामी कस्तो प्रणाली बसाउन खोज्दै छैं ? भावी पुस्तालाई के सिकाउँदै छैं ? सोचैं । यस्तो प्रणालीले देश उँभो लाग्दैन । विज्ञाताको कदर गर्न सिकाँ । विश्व अर्थतन्त्रको मालिक बन्न छिमेकी देश चीन त्यो प्रतिस्पर्धामा अब्बल भएर किन अगाडि बढिरहेको छ ? आफूलाई विश्व अर्थतन्त्रको मालिक ठान्ने राष्ट्रहरू किन हायलाकायल भइरहेका छन् ? चीन आर्थिक स्वमा मात्र होइन, आधुनिक प्रविधिमा पनि उदाउँदो राष्ट्र हो ।

ऊसँग अर्थतन्त्रको सबलीकरणलाई ध्यान दिने मात्र नभई विभिन्न आधुनिक प्रविधि र प्रशासनिक निकायलाई चुस्त र दुरुस्त सञ्चालन गर्ने सबै विषयगत विज्ञाको नेतृत्व छ । चाहे पार्टीको उच्च ओहोदामा होस् वा प्रशासनिक निकायको नेतृत्वमा होस्, त्यहाँ विश्वका विभिन्न ख्यातिप्राप्त विश्वविद्यालयबाट पढेर आएका विज्ञ व्यक्तिकै नेतृत्व छ । उसको नेतृत्वमा चल्ने टिम छ । त्यो समूह निश्चित समयभित्र नितिजामुखी परिणाम ल्याउन निरन्तर क्रियाशील छ । यसरी उदाएको छ चीन । तर, हाम्रोमा सिन्डिकेटका नाममा पाथा लगाइएका र दलको भोला बोकन नचाहेका सर्याँ विषयविज्ञ बिदेसिन बाध्य छन् । राज्यको पहुँचमा पुगेकाहरूसँग आपू सुविधा लिने र नेता रिकाउनेबाहेक अको केही कामै छैन अनि कसरी हुन्छ राष्ट्रको उन्नति ?

देशको विकास र जनताको समृद्धि सजिलै प्राप्त हुने विषय होइन । यसका लागि दूरदर्शी नेतृत्वको खाँचो पर्छ । विकासका पूर्वाधार कै-कै हुन ? कसरी चलाउने ? कहाँबाट सुरु गर्न ? त्यसको प्रस्त ज्ञान हुनुपर्छ । जनताको रोजीरोटी मुख्य कुरा हो । पहिलो ध्यान त्यहाँ जानुपर्छ । गुणस्तरीय शिक्षा र स्वास्थ्य सेवा तथा नागरिकको जिउधनको सुरक्षा प्राथमिकताका विषय हुन् ।

मानव संसाधनमा व्यापक लगानी गर्दै कृषिलाई इन्टरप्राइजेजका स्वमा लिएर गुणस्तरीय पूर्वाधार विकास गरी उत्पादनकेन्द्रित आयोजना निर्माणमा हामी किन धेरै पछि छैं ? त्यहाँ गम्भीर हुनुपर्छ । हाम्रो भूगोल सुहाउँदा

अगला-अगला डाँडा आफैमा 'भ्यू टावर' हुन्, तर तिनै अगला डाँडामा भ्यू टावर बनाउने नाममा हामीले अर्बाँ खन्याँयाँ । बाटो लाने नाममा भइरहेका खेतीयोग्य जमिन मासेर तथा बस्ती उजाड पारियो । न त्यसले उत्पादन दियो न त रोजगारी नै । उल्टै रातारात गाउँ रिटिंदै गए । खेतबारी बाँका भए । सहर भरिंदै गयो । बेरोजगारको संख्या थर्पिंदै गयो ।

विदेश जाने बुवाको लस्कर भनै बद्द यो । भ्यू टावर र बाटोले अरु के दियो ? आर्थिक, समयले जिम्मेवारीलाई कुशलतापूर्वक प्राप्त हुनुपर्छ । चीनका देड स्याओ पिड, मलेसियाका महाथिर मोहमद, सिंगापुरका ली क्वान यू, दक्षिण

गर्नै । आत्मनिर्भर बनै । सबै शक्ति मिलेर वैदेशिक हस्तक्षेपविरुद्ध एक भएर लड्डै । अहिले चलाइएको र चलिरहेको राजनीतिक सिन्डिकेटलाई स्वार्थकेन्द्रित चिन्तनबाट निकालेर जनताकेन्द्रित बाटोतिर मोर्डै । जनतामारा राजनीतिक सिन्डिकेट बन्द गर्नै ।

सर्वै सबैलाई समयले जिम्मेवारी दिंदैन । मानिस समयले दिएको नेतृत्वदायी जिम्मेवारीलाई कुशलतापूर्वक प्राप्त हुनुपर्छ । चीनका देड स्याओ पिड, मलेसियाका महाथिर मोहमद, सिंगापुरका ली क्वान यू, दक्षिण

बन्न समय लाग्दैन भन्ने उदाहरण दिए उनीहरूले । तर, हाम्रो भने अवस्था सर्वै उही रह्यो । मुलुक दिन-प्रतिदिन अभ अधोगतितिर गइरहेको छ । परनिर्भरता बढेको छ । रेमिट यान्सको भरमा देश थामिएको छ । आर्थिक, सामाजिक, शैक्षिक तथा स्वास्थ्य क्षेत्रको अवरुद्धता भागबन्डा छ । बेरोजगारीदर भयावह छ ।

युवा तथा सक्षम र योग्य जनशक्ति पलायन भइरहेको छ । नेताहरू व्यक्तिगत तथा दलगत सत्तास्वार्थमा केन्द्रीकृत छन् । राजनीति विश्वात छ । दिशाहीन र दिश्मित बन्दै गएका नेताहरूको उत्तेजक राजनीतिक भाषणबाट जनता वाकक भएका छन् । गोयबल्स शैली अपनाएर भए पनि नेताहरू सत्तामा टिकिरहन चाहन्नन्, तर जनताको बुझाइ र समयको बहाव नेताहरूले सोचेभन्दा फरक भइसकेको छ । सुधिने हो भने अब नेताहरू बदलिनुपर्छ । जनतामा भ्रम नाचरी आज्ञा कमजोरी सुधार्नुपर्छ । व्यवस्थाभित्रका कमजोरी हटाई सही सूचना मात्र जनतामा सम्ब्रेषण गर्नुपर्छ । समय अभै छ । यदि देश र जनताप्रति समर्पित हुन चाहने हो भने पहिला आफूलाई बदल । सपना देख ।

आफ्ना मान्छे बदल । मन बदल । रीत बदल । परम्परा बदल । यदि कतै पनि बदलिन सकेन्न भने समयानुसार बदलिंदै गएका जनताको आक्रोशले मान्छे मात्र होइन, व्यवस्था नै बदल्न सक्छ । त्यतिवेला तिम्रो सिन्डिकेटको सुमेल बुम्ने ती यावत मान्छे को कसको दैलो कुर्न कहाँ पुग्छन्, ठेगान हुँदैन । (नयाँ पत्रिका)

कति बढ्यो ? रोजागारी कति दियो ? ग्रामीण क्षेत्रका जनताको रोजीरोटीमा कै-कति परिवर्तन आयो ? समीक्षा गर्नै । गरिबीबाट माथि उठेका विश्वका देशहरूले ग्रामीण विकासको क्षेत्रमा गरेका कामबाट सिकाँ । आन्तरिक राष्ट्रियता बलियो बनाउँदै उत्पादनमुखी रोजागारी सिर्जना पनि छैन ।

अफिकाका नेल्सन मन्डेलाहरू सपना बोकेर देश बनाउन आएका नेता थिए । समयले उनीहरूलाई मौका दियो । उनीहरूले निःस्वार्थ भई काम गरे र जनताको विश्वास जिते । देश बनाएर छाडे । विश्व इतिहासमा महान बने । नेताहरूले चाहेर लागिपरे भने देश

Every game. Everything about the game.

सबैले देखेल

www.sabaikhel.com

[/sabaikhel](https://www.facebook.com/sabaikhel)

info@sabaikhel.com

[@sabaikhel](https://twitter.com/sabaikhel)

For Advertisement : sabaikhel@gmail.com

जलविद्युत् र मल कारखानामा लगानी गर्न रुसलाई अर्थमन्त्री पुनको आग्रह

काठमाडौं। अर्थमन्त्री वर्षमान पुन अनन्तले टूला जलविद्युत् आयोजना र रासायनिक मल कारखानामा लगानी गर्न रुसलाई आग्रह गरेका छन्।

सिंहदरबारस्थित अर्थ मन्त्रालयमा बुधबार रुसी राजदूत अलेक्सेई ए. नोभिकोभसँगको भेटमा अर्थमन्त्रीले नेपालको जलविद्युत् र मल उत्पादनमा लगानी ल्याउन आग्रह गरेका हुन्।

'हामीले विद्युतका लागि अन्तर्राष्ट्रिय बजारको सुनिश्चितता गरिसकेका छौं। नेपालको जलविद्युत् क्षेत्र अन्तर्राष्ट्रिय लगानीकर्ताका लागि उपयुक्त क्षेत्र हो,' मन्त्री पुनले भने, 'सरकारले स्वदेशमै रासायनिक मल कारखाना खोल्ने नीति लिएको छ। रुस मलको कच्चा पदार्थ उत्पादन गर्ने विश्वकै टूलो देश हो। मल कारखाना खोल्न इच्छुक हुनुहुन्छ भने पनि वातावरण बनाउन आग्रह गरेका हुन्।'

जवाफमा राजदूत नोभिकोभले मन्त्री पुनको प्रस्ताव सकारात्मक रहेको भन्दै रुसी लगानीकर्तासँग संवाद गरी लगानी ल्याउने वातावरण बनाउन पहल गर्न बताए।

भू-राजनीतिक कारणले पनि रुसी लगानीका लागि नेपालमा अत्यन्तै सकारात्मक वातावरण रहेको उनको भनाइ थिए।

नेपालका दुवै छिमेकी चीन र भारतसँग हाम्रो राम्रो सम्बन्ध छ, रुसी राजदूतले भने, 'रुस यस्तो देश हो, जसले नेपाल, भारत र चीन तीनवटैलाई खुसी पारेका काम गर्न सक्छ।' उनले नेपाल-भारत सीमा क्षेत्रमा दुवै मुलुकलाई लक्षित गरी मल कारखाना खोल्ने वा उत्पादित सामग्री ल्याएर बेचन सकिने दुवै सम्भावना रहेको बताएका थिए।

मन्त्री पुनले आगामी वैशाखमा हुने लगानी सम्मेलनमा बढीभन्दा बढी रुसी लगानीकर्ता आउने वातावरण बनाउन राजदूत नोभिकोभलाई आग्रह गरे। रुस र नेपालबीच लामो सम्बन्ध रहेको तथा रुस सरकारले पूर्व-परिचयम राजमार्गको एक खण्ड तथा जलविद्युतसहित अन्य पूर्वधार निर्माणमा नेपाललाई सहयोग गरेको स्मरण मन्त्री पुनले गरेका थिए।

राजदूत नोभिकोभका अनुसार रुसको उद्योग वाणिज्य संघको नेतृत्वमा लगानी सम्मेलनमार्फत लगानी गर्न सकिने क्षेत्रको परिचानका लागि विहीबार एक प्रतिनिधिमण्डल नेपाल आउँदै छ।

प्रतिनिधिमण्डलले सरकारी अधिकारी, लगानी बोर्ड र निजी क्षेत्रसँग साक्षात्कार गर्ने उनले बताए।

फरक प्रसंगमा मन्त्री पुनले द्विपक्षीय सम्झौताविना नै रुसी सेनामा नेपाली युवा भर्ती भएको विषयमा राजदूत नोभिकोभसँग चासो राखेका थिए। पुनले नेपालको परराष्ट्र मन्त्रालयमार्फत त्यसबाटे रुसी सरकारलाई जानकारी गराएको स्मरण गरे।

उनले रुसी सेनामा कार्यरत नेपालीलाई स्वदेश फिर्तीको वातावरण बनाउन राजदूत नोभिकोभलाई आग्रह गरे। यस्तै उनले रुस-युक्रेन युद्धमा मृत्यु भएको शब्द नेपाल ल्याउने वातावरण बनाउन, घाइतेको उपचार तथा मृतक परिवारलाई राहत र क्षतिपूरिको व्यवस्था गर्न रुसको ध्यानकर्त्तण गराए।

उनले भने, 'रुसी सेनामा आइना नागरिक भर्ती गराउने हाम्रो नीति नभएको विषयमा परराष्ट्र मन्त्रालयले यसअधि नै स्पष्ट गरिसकेको छ। तैपनि विभिन्न बाटो भएर गएका नेपाली रुसी सेनामा गर्ने रुसको ध्यानकर्त्तण गराए।'

उनले भने, 'रुसी सेनामा आइना नागरिक भर्ती गराउने हाम्रो नीति नभएको विषयमा परराष्ट्र मन्त्रालयले यसअधि नै स्पष्ट गरिसकेको छ। तैपनि विभिन्न बाटो भएर गएका नेपाली रुसी सेनामा गर्ने रुसको ध्यानकर्त्तण गराए।'

भर्ती भएका छन्, यसमा नेपाल सरकार र आमजनताको गम्भीर चासो र चिन्ता छ। म यहाँमार्फत रुस सरकारलाई रुसी सेनामा कार्यरत नेपालीको घर फिर्तीको वातावरणका लागि आग्रह गर्दछु।

जवाफमा राजदूत नोभिकोभले नेपालीलाई सेनामा भर्ती गर्ने कार्यमा नेपाल सरकार दोषी नभएको स्पष्ट गरे। तर, रुसले पनि उनीहस्ताई बोलाएर भर्ती नारेको तर्क उनको थिए। भारत र दुबईसहित विभिन्न मुलुकबाट अवैध रुपमा गएका नेपाली स्वेच्छाले सेनामा भर्ती भएको उनले उल्लेख गरे। यद्यपि, रुसी सेनामा कार्यरत नेपाली मारिएकामा आफूहरु दुःखी भएको उनले बताए।

रुसले फिर्ता पठाउन चाहे पनि सबै नेपाली स्वदेश फर्क्न इच्छुक नभएको आफूले खबर पाएको दाबी उनले गरे। 'नेपालले पठाएर र हामीले आह्वान गरेर उनीहस्ताई सेनामा भर्ती भएका होइनन्। स्वेच्छाले भर्ती भएकाले स्वदेश फर्क भन्दा पनि धेरै नेपाली नफर्क्ने मनस्थितिमा रहेको खबर हामीले पाएका छौं,' उनले भने।

उनले सञ्चारमाध्यमा आएका समाचारलाई मात्र आधार बनाएर धारणा नबनाउन आग्रह गरेका थिए। उनले युक्रेनी सेनाले बन्धक बनाएका नेपालीलाई युद्धबद्धी साटासाट गरेर मुक्त गराउने तयारी भझरहेको जानकारी मन्त्री पुनलाई दिए।

'हाम्रो सेनाको नियन्त्रणमा रहेका युक्रेनी फौजका सदस्यहरूसँग साटेर भए पनि नेपालीलाई युक्रेनबाट मुक्त गर्ने तयारी छ,' राजदूत नोभिकोभले भने। यस्तै उनले अवैध बाटोबाट रुसी सेनामा भर्ती हुन जाने युवालाई नेपालले रोक्नुपर्ने सुभावसमेत दिए।

बजेटबारे अर्थमन्त्रीलाई चेम्बरको १७ बुँदै सुभाव

नेपाल चेम्बर अफ कर्मसले अर्थमन्त्री वर्षमान पुनलाई अर्थतन्त्र सुधारका लागि ७० बुँदै सुझाव देस गरेको छ। सोमबार अर्थमन्त्रीलाई भेटेर चेम्बर प्रतिनिधिमण्डलले आगामी अर्थिक वर्षको बजेटमा अग्राधिकार दिएर सबोधन गरिनुपर्ने अर्थिक विषयहरूमा सुझाव दिएको हो। चेम्बरले नेपालमा आयात हुने वस्तुहरूको भन्सार प्रयोजनका लागि कारोबार मूल्यलाई मान्यता दिन माग गरेको छ। भन्सारमा सन्दर्भ मूल्यलाई खारेज गरी कारोबार मूल्यलाई मान्यता दिनुपर्ने चेम्बरको सुझाव छ। कम्पनीका सञ्चालकहरूको सञ्चालक समितिको निर्णय अनुसार आपैनो सेयर बिक्री गर्न पाउने व्यवस्था हुनुपर्ने माग गरिएको छ।

चेम्बरले घरजग्गा तथा सेयर धितो राखी प्रवाह हुने कर्जाका लागि हाल कायम १२५ प्रतिशतको जोखिमभारलाई कम गरी विगतमा भैंस यस्तो प्रतिशत।

सूचना प्रविधिसँग सम्बन्धित बहुराष्ट्रिय कम्पनीलाई आकर्षित गर्न आइटी पार्क निर्माण गर्न सहजीकरण गरिनुपर्ने माग

छ। यस्तै, मूल्य अभिवृद्धि करमा बहुदर प्रणाली लागू गरी आमउपभोग्य वस्तु र विलासिताका वस्तुहरूमा फरक-फरक दर कायम गर्न सुझाव दिइएको छ। विभिन्न बैंकबाट घरजग्गा कारोबारका लागि कर्जा प्रवाह गर्दा काठमाडौं उपत्यकाभित्र र उपत्यकाबाहिर धितो मूल्याङ्कनको ७० प्रतिशतसम्म कर्जा दिने व्यवस्था गर्न पनि माग गरिएको छ।

भ्याटाको थ्रेसहोल्ड ५० लाखबाट दुई करोड कायम गरी टर्न ओभर ट्रायाक्ट कुल कारोबारको ०.५ प्रतिशत व्यवस्था गरिनुपर्ने पनि माग छ। मूल्य अभिवृद्धि करमा गल्ती गरेको जिखिना शतप्रतिशतब्दी घटाएर पहिलोपटक ३० प्रतिशत, दोस्रोपटक ४० प्रतिशत र तेस्रोपटक ५० प्रतिशत मात्र जिखिना निर्धारण गर्न पनि चेम्बरले अर्थमन्त्री पुनलाई सुझाव दिएको छ।

घटाइएको भन्सार महसुललाई अन्तश्लकमा थप गर्न नहुने, आमकरदातालाई करको दायरामा ल्याउन नागरिकता वितरण गर्दा नै पान प्रदान गर्ने व्यवस्था गर्ने, बैंकमा रकम जम्मा

गर्दा सहज नीति अवलम्बन गरिनुपर्ने, बैंकमा डिपोजिट हुन आएको रकमको सीमा हटाइनुपर्ने, विदेशीलाई अपार्टमेन्ट बिक्री गर्ने पाउने यसअधि बजेटमा गरिएको व्यवस्था गर्दा निर्जन घर निर्माण, घर, जग्गा र गाडी कर्जालाई इएमआई भुक्तानी गर्न दुई सय प्रतिशतको आयस्रोत हुनुपर्ने व्यवस्थालाई संशोधन गरेर सय प्रतिशत कायम गरिनुपर्ने चेम्बरको माग छ। यसले बजार चलायामान गर्न अनुकूल वातावरण सिर्जना हुने र राजस्वमा पनि सकारात्मक योगदान पुनर्न देखाएको छ।

पछिलो समयमा वैदेशिक रोजगारीमा रहेका नेपाली अमिकमा स्वास्थ्य समस्या बढ्दै गरेपछि श्रम मन्त्रालयले बोर्डमार्फत टेलिमेडिसिन सेवा सुरु गरेको हो। बोर्डले गत १० चैत ०७९ देखि सेवा सञ्चालनमा ल्याएको हो। बोर्डले वीर अस्पतालबाट नै यो सेवा सञ्चालन गर्दै आएको छ। श्रमिकले फेसबुक, ह्वाट्सएप, भाइबर, इमोलगायतका सामाजिक सञ्जालमार्फत सम्पर्क गरी यो सेवा लिन सक्नेछन्।

खेलकुद

प्रधानमन्त्री-आइसिसीका अध्यक्षबीच भेट, नेपालको क्रिकेट विकासमा सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता

प्रधानमन्त्री पुष्टकमल दाहाल प्रचण्डसँग इन्टरनेसनल क्रिकेट काउन्सिल (आइसिसी)का अध्यक्ष जर्ज बार्कलेले शिष्टाचार भेट गरेका छन्।

प्रधानमन्त्रीनिवास बालुवाटारमा उनीहस्तीबीच आज भएको भेटमा नेपालको क्रिकेट विकासका विविध विषयमा छलफल भएको थियो।

सो अवसरमा प्र

